

קשרו בעליו במוסירה – חיוב נזיקין ושמירה

א. מקורות יסוד

1. משנה בבא קמא פרק ד' משנה ט'. עיינו בנוסח המשנה בכ"י קויפמן ובנוסח המשנה בבבלי מד.:
2. תוספתא בבא קמא פ"ה ה"ז.
3. מכילתא דר"י עמ' 284, מכילתא דרשב"י עמ' 180.
4. מצורפת טבלה משווה של מקורות התנאים (מתוך הדיסרטציה של ליאורה אליאס על מכילתא דרשב"י פרשיות נזיקין, עמ' 203).
5. בבלי ב"ק מה:, הדיון על המשנה.
6. ירושלמי בבא קמא פ"ד ה"ט, עמ' 1199 שו' 37-41.
7. משנה בבא קמא פרק ו משנה א.
8. בבלי בבא קמא נה:, הסוגיה הראשונה עד ש"מ.
9. ירושלמי בא קמא פרק ו הלכה א, עמ' 1202, שו' 11-15.

ב. ניתוח המחלוקת

1. כמה הערות על המשנה:
  - (א) תופעת החילוף בין עדי הנוסח שייך לכאורה להבחנה בין ענף הנוסח הבבלי ובין ענף הנוסח הא"י. אך היות ונוסח הבבלי מצוי גם במכילתא דרשב"י, הרי שנוסח כזה מצוי גם במקורות א"י.
  - (ב) איזה נוסח משנה משתקף בדיוני התלמודים?
  - (ג) להרחבה:
- 1) מבוא לנוסח המשנה עמ' 716, דוגמא 19.
- 2) ר"א גולדברג, פירוש לתוספתא ב"ק, עמ' 111.
2. כמה מחלוקות יש בין התנאים? האם הן תלויות זו בזו?
3. מה יסוד המחלוקת באשר לשור ששמרו במועד? ראו את לשון המכילתא.
4. את שיטת רבי יהודה המבחינה בין תם למועד כבר ביארנו בעבר – יסוד החיוב של מועד הוא חוסר השמירה ואילו בתם חלוקת ההפסד, וזו אינה תלויה בשמירה. את עיקר תשומת הלב ניתן לשיטת רבי מאיר.
5. איזה רבי מאיר מובן לכם יותר במבט ראשון – רבי מאיר המשווה תם למועד או רבי מאיר המחלק ביניהם?
6. בתוספתא ובמכילתא - מהו יסוד החילוק של רבי מאיר בין תם למועד ביחס לשמירה?
7. ראו את מערכת ההמשגה של הבבלי – שמירה מעולה ושמירה פחותה, ואת מערכת ההמשגה של הירושלמי – השוואה לשומרים. עמדו על משמעות המושגים השונים בשומרים, וחשבו האם ניתן להסביר בזה את דיני חיוב נזיקין.
8. רמב"ם הלכות שכירות פ"ב ה"ג.
9. תנו את הדעת ליסוד הדיון האם יש הגדרות דומות של שמירה בקרן ובשן ורגל.
10. השלימו את העיון בשיטות התנאים הנוספים – ר"א וראב"י.
11. בחזקת שימור – מה: תד"ה בחזקת שימור, ובראב"ד ד"ה קסבר רבי מאיר (מהדורת אטלס עמ' קטז), וברשב"א ד"ה קא סבר ר"מ.
12. מי שמשלים – להתחיל ללמוד את סוגית פלגא נזקא קנסא או ממונא בטו..

מועד השיעור ייקבע בתיאום עם הלומדים. עקב הברית הבוקר, אני מציע לקיים את השיעור מחר, יום רביעי.

יום פורה, משמעותי ושמח, באהבה,

מאיר